

[Løje.]

Vedkommende vil de enkelte Hvededyrkere komme til at lide Tab. Men dertil kommer, at meget betydelige Tab er forbundet med det øgede Arbejde, som Omsaanningen af Hvedearealerne forårsager, og dette Tab maa den paagældende Landmand selv bære. Endvidere opstaar der Tab ved, at der kommer Uorden i Driften, og endelig ved, at man trods alt kan komme til at nøjes med en forholdsvis ringe Afgrøde af Hvede, bl. a. af den Grund, at det i Foraaret kan være meget svært i rette Tid at afgøre, om man skal opløje Hvedearealet; man gaar og yenter og haaber, og Resultatet bliver, at man lader være med at pløje om, og saa gaar det som i 1940—41, at man kun faar 10—11 Fold under Forhold, hvor man ellers vilde have kunnet avle 20—25 Fold Byg. Det Tab maa Landmanden ogsaa selv bære, den Risiko hviler paa ham personlig.

Derfor kan man ikke sige at den Garanti, der her ydes, er fyldestgørende, tværtimod, den omfatter kun en ringe Del af det direkte Tab, det Driftstab, som Landmændene herigennem kommer til at lide. Det er kun en Del af Tabet, Staten gennem dette Lovforslag søger at holde ham skadeløs for. Selv om altsaa det foreliggende Forslag ophøjes til Lov, vil der blive et meget betydeligt Risikomoment tilbage, og det er der i og for sig ikke noget at sige til.

Jeg forstaar egentlig ikke, at man ikke har kunnet forhøje Hvedeprisen en lille Smule. Normalt var Hvedeprisen, før de nuværende Forhold indtraadte, lidt højere end Rugprisen. Hvorfor fastholder man da saa energisk, at Hvedeprisen skal være lavere end Rugprisen? Jeg mener ikke, man havde behøvet nogen stor Forhøjelse, men blot ganske faa Kroner vilde have virket stimulerende og opmuntrende og vilde vistnok have været mere formaalstjenlig, naar Talen er om at fremme Hvededyrkingen, end det her foreliggende Lovforslag. Jeg tror heller ikke, denne Statsgaranti vil virke umiddelbart tiltalende for Jordbrugerne. Jeg tror ikke, man føler sig tiltalt af dette, at Staten skal garantere en vis Del af Risikoen; det vil mange i hvert Fald helst være fri for. Det kan ogsaa føre uheldige Konsekvenser med sig; det kunde meget vel føre med sig, at man paa et andet Tidspunkt kunde finde det formaalstjenligt

at yde Garanti for Dyrkingen af andre Afgrøder, og det er vist en uheldig Vej, som vi helst skulde undgaa at betræde.

Princippet, synes jeg, bør være det, at den, der driver et Erhverv, altsaa ogsaa den, der dyrker den danske Jord, maa bære den Risiko, der er forbundet dermed. Men hvor Risikoen er særlig stor, maa Risikopræmien naturligvis ogsaa være større. Og naar nu det er forbundet med en forholdsvis stor Risiko at dyrke Hvede, bør der være en større Risikopræmie, end der er ved at dyrke andre Afgrøder, hvor Risikoen er mindre. Men Regeringen og Landbrugsministeren har altsaa ikke ment, det vilde være forsvarligt at forhøje Prisen paa Hvede, saa det kan ikke nytte at tale om det paa dette Tidspunkt. Jeg syntes kun, jeg vilde fremkomme med disse Bemærkninger ved Omtalen af Lovforslaget. Naar Regeringen endelig ønsker at gøre Eksperimentet med Statsgaranti, skal jeg og mit Parti ikke modsætte os det. Jeg vil dog gerne sige, at den Opmuntring, Landbrugsministeren derigennem vil yde Landbruget, næppe i synderlig Grad vil blive paaskønnet. Jeg har i øvrigt den Tillid til det danske Landbrug, at det trods alt — ogsaa uden Statsgaranti — vilde have opretholdt Hvededyrkingen i nogenlunde forsvarligt Omfang, og jeg tror, det vilde have været muligt ogsaa uden dette Lovforslag at faa saadet den Hvede, den sparsomme Mængde af Hvede, der staar til Raadighed, paa den danske Jord.

Selv om jeg altsaa ikke tror paa dette Lovforslags gode Virkning, kan man maaske sige, at det er forholdsvis uskadeligt, og med denne Begrundelse kan jeg give min og mit Partis Tilslutning til, at Lovforslaget gennemføres.

Grønning: Krigen og Afspærringen har efterhaanden medført store Ændringer i Befolkningens vanemæssige Forbrug. En af de største Ændringer i saa Henseende har været i Vente og indtræder om kort Tid, naar Hvedemel og Hvedebrød udgaar af det daglige Forbrug i samtlige Husholdninger. Aarsagen hertil er som nævnt de sidste haarde Vintre, vi har gennemlevet. Men hvis vi ikke samtidig paa Grund af Krigsforholdene havde været afspærret, vilde Hvede være tilgaaet os andre Steder fra.